

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

A. Indledning

Der blev i oktober 1983 i indenrigsministeriets regie nedsat et udvalg, der skulle udarbejde forslag til organisationen af og det materielle indhold i en offentlig administreret registrerings- og tilsynsordning med gensplejsning og andre bioteknologiske arbejdsprocesser, der indvirker på organismers arvemasse.

Udvalgets arbejde resulterede i betænkning nr. 1043, 1985 »Genteknologi og sikkerhed«. Det fremgår af betænkningen, at det ud fra en samlet overvejelse er udvalgets opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt at sikre, at der er det nødvendige lovgivningsmæssige grundlag for kontrol med gensplejsning inden for såvel forsøg, forskning og udvikling som produktion. Da den eksisterende lovgivning på en række punkter ikke giver fornøden hjemmel til at regulere gensplejsning, foreslår flertallet i udvalget en række foranstaltninger til afhjælpning heraf, herunder en række lovinitiativer.

På jordbrugsområdet foreslås således i betænkningens kapitel 11 en lov om genteknologi vedrørende jordbrugsproduktion m.v.

I forbindelse med Forespørgsel nr. F 18 vedrørende bioteknologi m.v. (Folketingstidende spalte 6363-6406, 4. februar 1986) oplyste miljøministeren, at regeringen vil tage en række initiativer med henblik på at tilvejebringe en offentlig regulering på det genteknologiske område, der kan hindre skader på mennesker og miljø. Miljøministeren oplyste, at disse initiativer vil omfatte

- et samlet lovforslag om genteknologi inden for miljøministeriets område,
- et lovforslag fra landbrugsministeren om anvendelse af genteknologi i den landbrugsmæssige produktion,
- en registrering af genteknologiske aktiviteter i tilknytning til det eksisterende produktregister, der administreres af arbejdsministeriet i samarbejde med miljøministeriet og

- oprettelse i undervisningsministeriets regie af et særligt råd for genteknologi, som skal være rådgivende for myndighederne.

Folketinget vedtog i forbindelse med forespørgslen en motiveret dagsorden, hvorefter det bl.a. blev pålagt miljøministeren,

- at fremsætte lovforslag om vilkår for produktion med og anvendelse af gensplejsede organismer m.v. senest den 2. april 1986.

Det skønnes hensigtsmæssigt, at nærværende lovforslag om gensplejsning m.v. vedrørende jordbrugsproduktion m.v. fremsættes og behandles samtidig med lovforslaget om miljø og gensplejsning m.v.

B. Baggrund for lovforslaget

Der har i de senere år været en markant stigning i den nyere bioteknologiske forskning såvel her i landet som i de fleste andre højt industrialiserede lande. Den nyere bioteknologi, herunder især gensplejsningen, indebærer nye muligheder for mere målrettet at gribe ind i organismers arveanlæg. Det er således nu bl.a. muligt at overføre gener med kendt funktion fra planter, dyr og mikroorganismer til celler af samme eller anden art.

En væsentlig del af forskningen tager sigte på anvendelse inden for jordbruget. Det forventes, at den nyere bioteknologiske forskning på dette felt vil få stor betydning ikke alene for jordbruget, men for samfundet som helhed, f.eks. ved opnåelse af mere effektive og miljøvenlige produktioner og sundere produkter.

For husdyrbruget forventes resultaterne af anvendelse af gensplejsning inden for de nærmeste år bl.a. at få betydning på det veterinærmedicinske område. Således forventes såvel produktion som anvendelse af vacciner at ville kunne ske uden samtidig risiko for smittespredning, ligesom vaccineproduktionen vil kunne billiggøres. Endvidere vil gensplejsningsteknikken muliggøre fremstilling af hjælpemidler, der kan lette diagnosticering og forebyggelse af husdyrsygdomme. Andre hjælpestoffer såsom vitaminer, enzymer, vombakterier